

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSEG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben házhon havonta negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Videkez postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

VELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adtnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

A BÁCSKAI NAPLÓ saját tudósítójának TELEFON HIREI.

Háboru a Balkánon. Nagyhatalmak konferenciája.

Ma az ütközetekről semmiféle jelentős távirat sem érkezett. A csatározások folynak, hogy azonban ki a győztes, azt megállapítani az egymásnak ellentmondó táviratokból lehetetlen.

Hány halott van.

A táviratok beszámolnak az elesettekről is. Az eddigi jelentések szerint az ütközeteknek ezer halottja van. A sebesültek száma sokkal nagyobb. Még a török sebesülteket is a keresztények ápolják.

Khuen-Héderváry nyilatkozata.

Khuen-Héderváry a magyar delegációban ma nyilatkozott a Balkán helyzetről. Kijelentette, hogy a mai balkáni bonyodalmakat lebecsülni nem szabad, azonban tulbecsülni sem kell.

A király Budapesten.

A nagyhatalmak még a háboru kitörése dacára is elkövetnek mindent, hogy a háborut becsütsék. Elhatározták a nagyhatalmak együttes konferenciáját.

A király november 3-dikán Budapestre érkezik és négy héttig ott fog tartózkodni. Ezen idő alatt történik meg Budapesten a nagyhatalmak konferenciája. Így tehát Budapest az idén a világsemények központja lesz.

A szandzsák.

Reánk névve legfontosabb kérdés, vajjon a szandzsákot megszállják-e a szerbek, vagy nem. A tegnapi jelentések szerint a szerbek elhatározták a szandzsák megszállását. A mai táviratok már az ellenkezőt hozzák hírül. Szerbia nem fogja megszállni a szandzsákot, hanem Oszterbiát szállják meg. Ezzel akarják kényszeríteni a törököt a reformoknak haladéktalan keresztülvételére.

A börze vesztesége.

A nép munkájából és a harcterek holttestével is tüzérkedő börze megkivánta a maga áldozatait. A budapesti tőzsde vesztesége, melyet a háboru eddig okozott, meghaladja a félmilliárdot.

Ma az irányzat valamivel silárdabb volt, s az értékpapírok árnak emelkedése átlag 6—8 koronára tehető.

A szövetkezett ellenzék értekezlete.

A szövetkezett ellenzék ma délelőtt az országgyűlési néppárt helyiségeiben értekezletet tartott, amely délután főlegkor végsődőtt.

Az értekezleten taktikai kérdéseket vitattak meg. Tárgyalták a kizárt képviselők ügyét. A kitiltást törvénytelennek jelentik ki és elhatározták, hogy annak engedelmessé nem fognak. A szövetkezett ellenszék ezentúl nem fog külön ülésezni, hanem az összes pártok együttes üléseket tartanak.

Merénylet Roosevelt ellen.

Müllbaekéből táviratozzák, hogy Roosevelt ellen merénylet követtek el. A volt elnök épen egy népgyűlésre indult kocsin, hogy beszédet tartson. Mikor a kocsiból kihajolt, egy fiatalember forgópisztolyból rálőtt. A golyó a felöltő jobb ujján áthatott és surolta az elnök karját.

A fiatalember a lövés után menekülni akart, de a rendőrség letartóztatta. Roosevelt magához hívta a merénylőt és megérdezte tőle, miért követte el tettét.

Ezután sebesült karjával a kórházba vitette magát, ahol megröntgenzték és megállapították, hogy sebesülése jelentéktelen. Az orvosi vizsgálat után gyalog távozott a kórházból.

Vasuti összeütközés.

Erosiben tegnap egy személy és egy tehervonat a rossz indítás következtében összeütközött. A két mozdony a töltésről lefordult. Az egyik mozdony kaczánja felrobbant. A kocsik izzépporrá szúródtak. A mozdonyvezetők és a vonatvezetők megsebesültek.

Az összeütközésnek halottja is van: Horrent József fekeső, akit az összeütköző kocsik nyomtak agyon.

Angol példa.

Jóleső érzéssel vehetjük tudomást arról a nagyfontosságú állásfoglalásról, mely az angol munkásszövetség legutóbbi országos kongresszusán jutott kifejezésre. A hatalmas munkásszövetség évi kongresszusain hosszú idő óta állandóan napirenden szerepelt az iskolakérdés. A szocialista vezetőségnek sikerült is minden évben határozatilag kimondatni, hogy az iskolát el kell világsítani és a vallásoktatást a nyilvános iskolákból ki kell szorítani. Sokan voltak mindig, akik ez állásfoglalás jogtalanságát erősen érezték. Azért évről-évre hangsúlyo-

zottan kifejezték, hogy ezzel senkinek a meggyőződését sérteni nem akarják, hanem csak ragaszkodni kívánnak ahhoz az állásponthoz, amelyet a munkások képviselői a parlamentben vallottak, i. az iskolák laicizálásához. Minden évben többen és többen tömörültek össze a munkásság legkomolyabb elemei közül ezen javaslat ellen, úgy, hogy a múlt évben már csak igen heves viták után tudták csakély többséggel keresztülerőszakolni. Az igazán öntudatos, vagyis önállóan gondolkozó munkások átláttak azon kétszínű játékon, amelyet az egyház gyűlöletétől szaturált vezetőség ebben a nagyjelentőségű dologban folytatott. E kétszínűség abban állott, hogy egyrésztől hangoztatták a meggyőződés tisztelétét, másrésztől mégis olyan iskola erőszakos keresztülvitelét sürgették, amely a vallásos meggyőződésű embereket mélyen sérti.

E kétszínűség ellen folytatott kitartó harcok eredménye nem maradt el. Dacára annak, hogy a rábeszélésnek és kényszerítő nyomásnak minden eszközt felhasználták, az idén már mégsem sikerült az említett iskolakérdésben azt az odíózus határozati javaslatot keresztülvinni. A bányászok szövetsége ugyanis indítványt nyújtott be oly értelemben, hogy az iskolakérdést vegyék le a napirendről. Erdekes ez indítvány megokolása, amely azt mondja, hogy ez a kérdés nem tartozik a munkásszövetség elé, amelynek hivatása tisztán gazdasági kérdések megoldása. Természetes, hogy a munkásság parlamenti képviselői, valamint a munkásszövetség vezetősége minden erejével a becsületes és okos indítvány ellen volt, de célt érni mégsem tudtak, mert a munkások kilencszázötvenkétezer szavazattal kilencszázkilencven ezer ellen az iskolakérdést a kongresszus napirendjéről levették.

Mi ennek az esetnek igen nagy jelentőségét tulajdonítunk és a jövő zenéjének első preludium-futamát halljuk kicsendülni belőle. Jel ez, amely mutatja, hogy a lelkek mélyén egészséges gondolatok kezdnek gyökeret verni. Ha nem is lehet most mindjárt remélni, hogy a munkásság parlamenti képviselői a népkarát ilyen megnyilvánulása következtében elhagyják eddigi álláspontjukat, azért mégis csak örvendetes szimptoma ez! Mert megelégedéssel láthatjuk, hogy az angol munkásság többsége már a józanabb irány felé hajlik és nem türi, hogy az ő összegezett erőit, amelyeket a jobb anyagi helyzetért folytatott küzdelemben bevész, gyűlölködő, vallásellenes és politikai célokra használják ki.

Ugy látszik, maga a munkásság kezdi belátni, hogy a munkásmozgalmak nem arra

Felhívjuk a mélyen tisztelt szülők figyelmét azon körülményre, hogy

Krécsi A. Nándor

könyvkereskedésébe

az összes iskolákban használandó tankönyvek már megérkeztek. — Mindenkiéne saját érdeke, hogy az előirt füzeteket, rajz és írószereket ott vásárolja be. — Használt tankönyvek mélyen leszállított árban kaphatók. Legjobb beszerzési forrás. Római kath. ima könyvek nagy raktára.

TELEFON 283.

valók, hogy a nép vallásos meggyőződését aláássák. Es most nagyon helyesen el akarják választani egymástól azt, ami valóban a nép érdekében fekszik és azt ami csak egyes betegesen elfogult fanatikus lelkeknek gyűlölködő törekvése.

Hihető, hogy az angol munkásság példája nem marad hatás nélkül a többi európai államokban sem. A tisztulás folyamatának meg kell indulnia mindenütt. Es kezdjük remélni, hogy a dolgozó nép lépésről lépésre, fokról fokra nálunk is emancipálja magát azoknak terrorizmusa alól, akik a munkásság küzdelmeit keleti terrorral a szerkesztőségek iróasztala mellől, vagy a páholycok rejtekeiből most még irányítják s akiknél a munkásság anyagi boldogulása csak célgér, de igazi céljuk a vallás ellen való küzdelem.

A hajnal fénye dereng. Es eljön, talán már közel is van az a várva-várt idő, amikor a munkásokat nem fogják világnézeti különbségek elválasztani, hanem teljesen egységesek lesznek hatalmas és tiszteletreméltó gazdasági küzdelmükben, meghagyják egymásnak a valódi lelkiismereti szabadságot, a kényes és mélyseges világnézeti kérdések megoldását pedig azokra bízzák, akik arra hivatottak t. i. a tudományos körökre.

Vajha ezt az angol példát fejtegetnék behatóan és vajha ez az angol példa talán utánzókra hazánkban is!

A csantavéri templomért.

Csantavéren düledező állapotban van az Isten háza. A község lakói látva azt az közönyt, amely a patronus — Szabadka város — részéről nyilatkozik meg, ők maguk látnak hozzá, hogy Istennek méltó hátlékot emeljenek. Evégből gyűjtést rendeznek, jótékony előadások bevételével szaporítják a templom építésére szükséges összeget.

Folyó hó 12—13-án is a csantavéri műkedvelőifjuság Kiss Béla tanító vezetésével igen sikerült színelőadást rendezett a templomépítés javára, mely előadással ismét megmutatták ifjaink, hogy a művelődés iránt nemcsak érzékkel, hanem akarattal is bírnak. Öröm volt látni a jobbnál jobb alakításokat úgy a nők, mint a férfiak részéről. Különösen Vörös Juliska, Szakáll Ilonka, Bene Böske, Horváth Erzsike, Sinkovics Gyula, Firic István, Sipos Tihamér, Ozsvár István, Pósa Ferenc stb. mutatták be igazán műkedvelőket messze túlszárnyaló tehetségüket. Megérdemelték, hogy a közönség méltányolva úgy a célt, mint az igyekezetet, zsuffolásig megtöltötte a termet s szép anyagi haszonnal járult a templomépítés javára.

Felülfizettek: Ernyes István 1 kor., Varga Mihály 8 kor., Varga Károly 1 kor., Dvorácskó Ferenc 60 fill., Bakos János 1 kor., Probojsevics Lászlóné 1 kor., Erdősi János 80 fillér, Keceli Mészáros Péter 40 fill., Botka József 10 kor., Barkóczy Etel 80 fill., Lenczky Sándor 40 fill., Szakál Lajos 60 fill., Dankó József 60 fill., Klein Bernát Zenta 1 kor., ifj. Deutsch Ignác Zenta 1 kor., Rajmund János 1 kor., Ságít Mátyás 80 fill., Földi István 60 fill., Szirák Ferenc 2 kor. 20 fill., Szvetecska József 1 kor., Veréb Ferenc 2 kor., Basch Vilmos 1 kor. 80 fill., Cseh József 1 kor., dr. Ozsvár Vilmos 8 kor. 40 fill., Balassa Károly 1 kor., Gyenes Pálné 2 kor., Hercl Simon 1 kor., Szendelbach János 7 kor. 40 fill. — Fogadják érte a műkedvelők hálas köszönetét.

Község a szegényeiért.

Bizony jól esik megemlékezni olyan esetekről, mikor valamely község a szegényeiről önszántából, nagylelkűen gondoskodik. A szociális bajoknak és forrongásoknak ez a legszebb és legbiztosabb megoldási módja.

Most a bácskai Tündéresről kapunk ilyesmirel hírt.

Tündéresnek van 102 földnélküli szegénye. Nagy a nyomoruk, meg a vágyuk egy kis darabka föld után, amely megtermi nekik a téli eleséget: egy kis krumplit, zöldséget, kukoricát. A község velük együtt érzett. Ez az altruistikus érzés keltette bennük a következő határozatot.

A községnek földje van elég. Ezzel segíthetne a szegényeken. Es segített is. A 102 szegény mindegyikének az 1912. és 1913-ik évekre fél lánó földet engedett át teljesen ingyenes használatra.

Akadhatna sok követője.

Szerb—macedon harc Szabadkán.

Nyolcadik köri csendélet.

A szerbek és a macedonok (akik egyuttal törökök is) tudvalevőleg egy ideig farkas szemű néztek s azután örült csatakiállással rohantak neki egymásnak... és hogy ki bírja tovább a rohamot, azt igazán meg nem mondhatjuk. Ellenben azt már elzenghetjük, hogy az első szabadkai szerb—macedon hajbakapásnál a dicső Macedónia szülőtte lett a győztes. A történetek megértése céljából szükséges az előzményekről is némi tájékozást nyújtani.

Macedóniában pl. nincs meg az a szálóige, hogy: extra M cedoniam non est vita, hanem ép az ellenkezőre buzdítja őket a hazaszeretet, amelynek sugallata folytán már hazánk Szabadka nevű városában is letelepedett egypár tucat és macedónai módon süti nálunk a jó komlós kenyeret, amely olcsósága miatt elég keresett is, es pedig végeredményben a macedon pékek gyarapodását jelenti. A balkáni események láza lelki tusát idézett elő az itt élő macedon pékeknél s végül is a honvágyat legyőzte valami, aminek nem tudunk megfelelő nevet adni és szépen itthon maradtak egyetlen egy péksegéd kivételével, aki Kosztics Milivoj mesteruramnál volt alkalmazva mindaddig, míg be nem vallotta, hogy ő különös hajlamot érez a hadi pályához. Hogy tehetségét és erejét még idehaza bemutassa, elment Krnyájszki J. György fűzfásutcai korcsmájába s ott nagy hangon becsapni kezdte a szerbeket, ami a korcsmárost is bántotta, mert hiszen ő is szerb...

A provokálást előbb diplomáciai uton akarták elintézni s még ennek a megszakítása előtt, a mi macedonok török módra (hadüzenet nélkül) hirtelen megtámadta Krnyájszkit s talán el is verte volna, ha közbe nem lép a görög királlyal egy asztalnál vacsorázott athéni világbajnokunk, Szantics György. Erélyes és alkalmas időben történt közbelépése folytán a dolog simán intéződött el s ennél jelentékeny szerep jutott a rendőrségnek is.

A szerencsés beavatkozával még a mai nap folyamán megkezdte a tárgyalásokat a külügyi hivataluk.

Régi dal.

Régi dalok s régi nóták

Nem jöttök vissza már soha?

Ó hol vagy kedves Rubezahlom

Hőfőherke, csuf mostoha?

S világít a sápadt holdsuqára

Es megyünk kerteken, mezőkön át

S megcsendülnek távoli zenével

Régi, régi szép melódiák.

De most valami szelid tájadalommal

Csüggnék gyermekkorunk szép dalán;

De úgy örülni tiszta boldogsággal

Csak akkor tudunk ifjan, igazán.

HIREK.

— **Változások a vármegyei tisztikarban.** A Zombórbán megjelent „Bács-megyei Függetlenség” írja: Bácsbodrogyvármegye tisztikarában — és pedig a vezető állásokban — nemsokára nagy változások lesznek. Kitűnően informált helyről lapos értesítést kapunk ugyan a dologról, de egyelőre nem tartjuk opportunusnak és időszzerűnek hozzászólni.

— **Eljegyzések.** Hajagos Károly a bpésti népopera tagja, japyet váltott Gugi Irénke zentai posta és távirda kezelőjével. — Biró Lajos eljegyezte Molnár Sz. Viktor-kát Zentán.

— **A budapesti távbeszélő előfizetőknek** egy része a folyó hó 20-ával megnyíló józsefvárosi új távbeszélő központhoz iessz át kapcsolva s az ezekkel való beszélgetéseket a központ által való átkapcsolás révén az új józsefvárosi távbeszélő központ fogja lebonyolítani. Ama előfizetők, kik az u központhoz lesznek beosztva a távbeszélő névsorban fekete alapon fehér betűvel jelzett új ka. csölési számokat fognak kapni. Ezeket az előfizetőket a hívás alkalmával „József” jelzővel kell kérni, (pl. „József” 5—27) mert az ennek elmulasztásából eredő téves kapcsolásokért a kezelőszemélyzetet felelőssé tenni nem lehet. Mivel az új budapesti névsort, melyben az u központhoz bekapcsolt előfizetők a fönntemlitett módon meg lesznek jelölve, ez ideig nem kaptuk meg s megtörténhetik, hogy azt a helybeli előfizetők között f. hó 20-ikáig szétosztani már nem lehet: kérjük az előfizetőket, hogy amennyiben a névsort addig kézhez nem vehetnek, budapesti előfizető hívása esetén előbb alulírott pt. hivatalnál kérdezzék meg, vajjon a kívánt előfizető száma nem változott-e meg illetve nem lett-e az új józsefvárosi központhoz átkapcsolva? Ez irányú kérdézősködéseit a közönség legcélszerűbben alulírott pt. hivatal távirat feladási osztályához (498 távbeszélő szám) intézheti. A budapesti előfizetőket f. hó 19-ikéig bezárólag az eddigi módon kell kérni. — Szabadka, 1912. október hó 14-én. *Sebestyén*, pt. felügyelő, hiv. vezető.

— **Arcképleplezés.** Az ujvidéki belteri katolikus olvasókör október 13-án. vasárnap délelőtt 11 órakor a kör nagytermében a tagok nagyszámu jelenlétében diszgyűlést tartott, melynek keretében leleplezték elhunyt dr. Városhy Gyula kalocsai érseknek, az olvasókör nagylelkű jótévedőjének az arcképét. Az alkalmi beszédet dr. Amon Pál plebános tartotta. — A diszgyűlés után választmányi gyűlés volt, amelyen a kör belső életére és működésére vonatkozó folyó ügyek nyertek elintéztést.

Ruhákat

Sepsi fest és vegyileg a legszebben tisztít

Üzlet: Kazinczy- (Gombkötő) utca 2. sz. Telep: I., Bercsényi-utca 314 sz. Telefonszám 344.

Gyors és pontos kiszolgálás!
Olcsó árak!

— **Az újvidéki iskolánének** intézetében lévő Mária-kongregáció vasárnap délután 5 órakor az intézet kápolnájában kongregáció ünnepélyt tartott, amelyen a tisztujtást eszközölték. Az egybegyűlt kongreganistákhoz Arvon dr. intézett meleg hangú, lelkesítő beszédet; majd ünnepélyesen beiktatta a megválasztott tagokat hivatalukba. Az ünnepély szentségkítéssel, „Te Deum“-mal és „Tota pulchra es Maria“ című énekekkel végződött.

— **Katholikus szervezetek vezetőinek** figyelmébe. Most indul meg minden katolikus körben és egyesületben az élénkebb szervezeti élet. Minden vezetőknek gondot ad, hogy gyűléseken, összejöveteleken, ünnepélyeken minő korszerű és hasznos témával foglalkoztassa és legyen hasznára a tagoknak. A Katholikus Népszövetség segítségére siet a vezetőségnek és egy kiadványában harminonál több tárgyról nyújt előadási anyagot. A tárgyak a következők:

Hitvédelmi beszédek anyaga: A katolikus vallás és a haladás. A katolikusok ellen gyakran használt jelszavak. Lehet-e okos ember vallástalan? Főlölegesen a vallás? Igaz-e, hogy a vallás csak a túlvilággal bízhat?

Katholikus közügyek: A katolikus autonómia. Az iskola a katolizmus szempontjából. A hitvallásos iskolák elleni támadások. A szekularizáció. Támogassuk a katolikus sajtót. A politikai szervezkedés. A katolizmus ügye az országgyűlésen.

Mezőgazdasági kérdések: Mezőgazdaságunk állapota. A magyar föld jelzőlagadósága és következei. A mezőgazdasági hitel. A búrzo. Miért káros a határidő üzlet? Mezőgazdasági önképzés a népszövetség keretében. Mire jó a gazdaságban a számvitel? Hogyan fokozhatjuk földünk jövedelmét? Mi a követelése a kisbirtokos osztálynak a törvényhozással szemben?

Szövetkezeti ügyek: A szövetkezetekről. A hitel-szövetkezetek. A téjszövetkezetek.

Iparosügyek: A kisipar és a törvényhozás. Az ipartörvény revíziója. A kisiparosok és szövetkezetek.

Szociálizmus. Keresztény szociálizmus. Keresztény szakszervezetek. Minő javainkat kell védelmezni a szociáldemokráciával szemben?

A Katholikus Népszövetségről: Miért kell a népszövetség? Mit szoktak felhozni a Népszövetség ellen? A Népszövetségi jogvédelemről. Min dolgozik a Népszövetség gazdasági irodája?

Az „Előadási anyagok gyűjteményének“ ára egy korona. Megrendelhető Kath. Népszövetségnél, Budapest, Ferenciek tere 7.

— **A mosónő 22 koronája.** Ozv. Lulics Pálné III. körű asszonyt az Isten nemcsak a bus özvegyiséggel áldotta meg, hanem meglátogatta a szegénységgel is s így tehát — ha csak nem akarja elszévedni az éhhalál szörnyű kínjait — kénytelen napszámba járni. Tegnap például mosni volt s távoillété alatt 12 éves leánykájára kellett bízni szerény lakosztályát, amelybe Sáfrán István dologkerülő, szabadkai csavargó erőszakos bűnös, feltörvén a ládszűket és az özvegyasszony megtakarított összvagyonával, 22 koronával távozott el. A munkából hazatérő asszony azonnal a rendőrségre sietett, ahol sirva panaszkodott a történeteket. Sáfrán Istvánt rövid időn belül előkerítette két rendőr. Holt részegen állt a kihallgatást vezető rendőrkapitány előtt, később — kissé kijózanodva — bevallotta a lopást s elmondta, hogy a pénzt az utolsó fillérig elitta és elette. Egyenlőre a rendőrség vendége maradt.

— **Szökés a fegyházból.** Ember László, 44 éves mitroviczi fegyenc tegnap megszökött. A szökevény a reá szabott 12 esztendejétől akart megszabadulni, amit különben lopás és rablásért mért rá a földi igazságszolgáltatás. A tegyenc rabruhában és meztelb tánt el a fegyházból.

— **Báttaszék megkeresése.** Báttaszéken elfogták Kozári József budapesti születésű, pécsi illetőségű lakatossegédet, aki már három ízben volt büntetve. Elfogatása rablással párosult emberölés miatt történt. A megkeresés lényege az, hogy nincs-e Kozárinak valami adóssága az itteni rendőrségnél.

— **Az ellopott lovak.** Kiskunhalason ma korá reggel benyitott a lóistállóba Vadász Ferenc odaváló parasztagda s a legnagyobb meglepetéssel volt kénytelen konstatálni, hogy bizony az ő hét éves és nyolc éves lovaival az éj sötétjében elnyargalt valamelyik lóköltő. Keserőséggel kellett azt is tapasztalnia, hogy lovaival tovatűnt négy darab lópokróc és egy fanyelű vasvilla, mely utóbbi bizonyára lovaglópálca helyett vett használatba az éj lovagja. Nem

volt neki más tennie, mint elpanaszolni az esetet a csendőrségnél, amely máris tudakozódott Szabadkán, hogy nem láttuk-e Vadász Ferenc uram lovait...

— **Dönt az ellenzék.** Zápolya János királyunk óta hála Istennek mindig magyar eszi a magyart és így sohasem látjuk meg, hogy a két pörösködő fél közül a harmadik lakik jól. Az ellenzék a kormány fejét, a kormány meg az ellenzék fejét követeli. Esuttal azonban az ellenzék egy igen okos indítványt fogadott el egyik legutóbbi ülésén, amely abban áll, hogy ezentul minden tanácskozás tartama alatt kávét fognak inni. Az érdekes a dologban az, hogy az egyhangú választás, amely sem nem volt általános, sem nem titkos a Diadal kávéra esett, mely a legjobb kávék keveréke és mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy ízét és zamátját évekig megtartja. Kapható minden jobb fűszerkereskedésben, csak a két elefánt védjegyre és a zárt csomagra ügyeljünk.

— **Talált pénztárca.** A postán ma egy pénztárcaát találtak, amelyben (azonban minden volt, csak épen pénz nem. Ha a tulajdonosnak véletlenségből pénze lesz, a rendőrségen megkaphatja a — pénztárcaját. Gyümölcszállító kosarak, Gazdasági kosarak, Piaci kosarak,

Utazó és ruha kosarak, nagyban és kicsiben a legjutányosabban egyedül a Martonosi Kosárfonó Szövetkezet szabadkai képviselőjénél (IV. kör, Mátyás-utca 5. sz.) kaphatók.

— **Viszont elárusítók kerestetnek.**

Kiss Vincéné meghalt. Vizsgálat a férj ellen.

Lapunk október 12-iki számában megírtuk, hogy Kiss Vince, helybeli (Kazinczy utca) pékmester neje öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A szerencsétlen asszonyt azonnal kiszállították a kórházba és megfelelő orvosi kezelésbe vették. Azonban mindez nem segített rajta, napokig lebegett élet-halál között, míg végre ma délelőtt kiadta lelkét. Az öngyilkosságának oka — amint már közöltük — az állandó családi viszálykodás és férjének vele szemben tanúsított durva, kiméletlen magaviselete volt. Napirenden volt közöttük a perpatvar, amelynek bő táplálékot adtak a férfi rokonsi részéről az asszony ellen gyakorta elhangzó alaptalan vádak és áskálódások.

Az öngyilkosság elkövetése előtt a durva férj összevissza verte és megrugdosta hitese feleségét, aki a fájdalmaitól és a földi pokoltól akart megszabadulni, amidőn lelki egyensúlyát veszítve, a méreg után nyult. A katasztrófa azonban csak napok múlva ma délelőtt következett be s a délutáni boncolás fogja megállapítani, hogy az asszony halálához mennyiben járult hozzá a mérgezés és mennyivel a férj brutális tettlegessége. Alapos a gyanu, hogy az asszony halálát túnyomó részben, vagy egészen a férj ütlegei okozták s épen ezért a rendőrség megindította ellene az eljárást s valószínűleg még ma délután eldől a sorsa.

INNEN-ONNAN.

Tanító: No Lacika, tudnál-e nekem megnevezni valamit, a mi nem fogy meg? Lacika: Oh igen a — forró víz.

Jóska nagyon sokat kotyog s a mama nem tud tőle olvasni. Végre erőlyesen rászól:

— Jóska, tartsd a nyelvedet!
Jóska két perc múlva jelenti:
— Nem lehet. Nagyon csúszós!

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A gólya.

Egy férj, aki örülten szereti a gyermeket, aki nem tudja szemrehányás nélkül elviselni felesége meddőségét, aki kiszökik ugyan abból a családi fészekből, amelyet gyermek nélkül igen üresnek talál, de aki örülten rohan vissza, amidőn tudtára adják neki, hogy fia született... ilyen férj a darab főhőse. A felesége irtózik a gyerektől, félti szépségét, félti férjét, akinek egész és nem a megosztott szerelmére vágyik, vagyis afféle modern asszony, aki ezenkívül még nagyszerűen is tud hazudni. A darab mozgató személyei tehát az életből vannak véve s két felvonáson át kacagtatja velünk a szerző azt a sok viassz helyzetet, amit a rövidlátó férj határtalan gyermekszeretete, a feleség és a segítőársuk hazudozásai és alakoskodásai teremtenek.

Maga a darab cselekménye roppant vérszegény s ebbe a vérszegény vázba azonban lelket önt az író szellemessége s a szereplők nagyszerű játéka és az, hogy maga a darab a gyermekek körül, vagyis olyasvalami körül fordul meg, amelynek már a megpillantásakor tova tűnik arunk komorsága.

A férj szerepét Fenyő pompásan játszotta meg. Méltó partnere volt Sinkó Gizella, akit a gyermektől irtózó asszonyt háromszoros anyává is megtett a bohósatír. A két főszereplőn kívül Nádasynak és Verő Jankának volt nagy szerepe és mindkettő derekasan hozzájárult a darab sikeréhez.

A darab nem a frivol, arcpirító darabok közül való. Ha van is benne egy-két elcsúszás... s mivel ez is csak a házasságnak a modern színben való feltűntetése érdekében történik s mivel a darab tulajdonképpen nem is ezzel hat: aki egy kedves, kellemes estét akar szerezni, az bátran megnézheti „A gólyát“.

Színházi műsor:

Kedden: Gólya.
Szerdán: Fiu vagy leány.
Csütörtökön: Fiu vagy leány.
Pénteken: Rómeó és Julia.
Szombat: Bőregér.

IRODALOM.

— **A főt. papság és a magyar nép** figyelmébe ajánljuk. P. Boos István kármelita egyháziag jóváhagyott bibliafordítása nyomán készült és legújabbban megjelent Szent leckék és evangéliumok az egyházi év vasár- és ünnepnapjaira című könyvét. Nagy nyolcad alakban vászonkötésben ára 4 kor, bőrkötésben 6 kor. Megrendelhető e címen: Kármelita Rendház, Budapest, VI. Tuba utca 12. Ugyanott kapható az Ujszövetségi Szentírás szintén P. Boos I. fordításában, 730 oldal terjedelemben, mely a négy evangéliumon kívül magában foglalja az Apostolok cselekedeteit, szent Pál apostol 14 levelét, valamint a többi apostolok összes leveleit és szent János Titkos Jelenéseit. A címképen kívül még Palesztinának, Jeruzsálemnek és szent Pál apostol utazásainak színes térképei is díszítik a könyvet, mely O Szentsége X. Pius pápa és az esztergomi főegyházmezei hatóság jóváhagyásával van ellátva. Ara izléses zsebkönyv-alaku vászonkötésben 3 kor. Tartós bőrkötésben 7 korona. 10 példányra egy ingyen példány, terjesztőknek 25 százalék engedmény. Megrendelhető még a most megjelent „Rózsafüzér az Oltáriszentség előtt.“ Ez a kedves kis könyvecske a rózsafüzér tizenöt ti kát foglalja magában színes képekben, rövidke imákkal. A képek és díszítések páratlanul szépek. Ily díszes kiállítású s ennélfogva bármily alkalomra illő ajándék könyv még nem jelent meg a magyar könyvpiacón. Fekete, kék, égszínűk, skarlát s. b. színű pergamoid kötéseben, ára K 1.20.

TANÜGY.

+ **Tanítógyűlés.** Monostorszegegről írja tudósítónk: Az apatini áll. és közs. tanítói kör f. hó 9 én tartotta meg Monostorszegezen a szokásos őszi gyűlést, melyen Moldován Ilona monostorszegegi tanítónő, majd Farkas Ferenc elnök tartott sikerült előadást. A gyűlés kiemelkedő pontját azonban Hackl Nagy Lajos országos énekfelügyelő rendkívül érdekes előadása képezte. Bemutatta, minő módszerrel tanítandó az ének az elemi népiskolában. Az igen szépen sikerült előadásért Farkas Ferenc elnök mondott köszönetet a kör nevében. Maga a kör is hatalmas éljenzéssel és zúgó tapsviharral honorálta a gyönyörű előadást. Sajnos, a rossz ut miatt nem lehetett a teljes tárgysorozatot kimeríteni, mert a legtöbben már 2 óra felé utnak indultak s az igen jól sikerült bankett után a vendégek egy tanulságos és kedves nap emlékével távoztak.

+ **Népoktatás.** Havj tanügyi folyóirat. Szerkeszti: Dreisziger Ferenc. Kalocsa. 8. szám. Ara egész évre 4 korona. Tartalma: Dreisziger Ferenc: Az iskolakötelezettség korhatára. (Első közlemény. Tartalma a jelen közlésnek, hogy az iskolakötelezettség 7 éves korban kezdődjék.) Mihaliczka János: Az iskola szociális nevelése. (Első közlemény. A szociális fölfogás viláगतalakitó hatásait fejtegeti.) Polácsi János: Gyermektanulmányozás. (Első közlemény. Igen praktikus utmutatások a gyermeki lélek világának kiismerésére.) Dér Ferenc: A közönséges törtek tanításáról. (Befejező közlemény. Abrás példák a szorzásra.) Dienes Károly: A modern rajzoktatásról. (Második közlemény. A modern rajzoktatásnak a gyermek lelki világához mért beállítás.) Köt könyvbírálat. Egy tartalmas gyűlési jegyzőkönyv. Apró közleményei egy hetilap tartalmával érnek föl. Igazán pártolásra érdemes, elméleti és gyakorlati, ocsó folyóirat.

Tisztek, önkéntesek és az elegáns világ figyelmébe.

Turbók József utódának egyenruha és uri ruha szabóüzlete

a Nemzeti Kaszinó Egressy utcai részén van.

A legizlésesebb, a legelegánsabb és a legszolidabb egyenruhák, uri ruhák a leggyorsabb és a legpontosabb kivitelben

Turbók József utódának

a legdivatosabb, a legfinomabb szövetekkel felszerelt üzletében rendelhetők meg.

Tisztek, önkéntesek és az elegáns világ figyelmébe.

Kereskedelmi kertészek figyelmébe!!

Ajánlom 3000 darab sárga violáim,

dupla egyéves alany, különböző színekben. Betelelés nélkül folyó évi október hó 15-ig

100 darab ára 5 korona.

November 1-től betelelten december 1-ig

100 darab ára 20 korona.

1913. évi április hó 15-ig átadva

100 darab 30 koronáért.

Továbbá 4000 darab ibolya törzs kapható

100 darab 4 koronáért.

Szabadkán, VII. kör, Sánc utca 135/a. sz. a

BODNÁR BALÁZS,

kir. trszéki adótisztnél. 2671-12-11

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban

véd-jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kiló DIADAL pörkölt kávé	1 kor. 25 fillér.
1/4 kiló Salon Diadal	1 kor. 35 fillér.
1/4 kiló Elite Diadal	1 kor. 50 fillér.

2675

71-

Szent Antal nyomdában

van az iskolai, egyházi, közigazgatási és ügyvédi nyomtatványok nagyraktára Szabadkán, IV. kör. Rákóczi-u. 20.

1000 drb boríték

cégnyomással

5 koronáért

kapható a Szt. Antal nyomdában

2240-155

Ajánlomsaját készítményű

SIRKŐVEIMET

a legolcsóbb gyári árban.

Elvállalok mindennemű **KOFARAGÓ-**

ÉS GIPSZMUNKAKAT,

betűk kivésését és aranyozását.

:-: Költségvetések és rajzok díjtalanul. :-:

Egyben felkérem a nagyérdemű közönséget, hogy mielőtt bárhol sirkövet venne, győződjék meg olesó áraitól.

Fekete Dezső

:-: Szabadka, Deák-utca Piukovich-ház (Huspiac.)

Gál Péter temetk. váll. mellett.

